

“bibliographical” were studied and they were grouped on the basis of their meaning, thematic and lexical-semantic groups were distinguished.

К е у о р д с : the Ukrainian language, terminology, bibliography studying term, words with the component “biblio”.

УДК 811.161.2'373.421

О. І. ВАСЕЦЬКА
(Київ, Україна)

КОНЦЕПЦІЙНА СИНОНІМІЯ В ТЕРМІНОСИСТЕМІ СИНТАКСИСУ: СЕМАНТИЧНІ ВАРІАНТИ ТЕРМІНА ОБСТАВИНА

Проаналізовано явище концепційної синонімії (на матеріалі синтаксичних термінів обставина, сирконстант, детермінант, ад'юнкт, причеченнєвик, обставинний поширювач). Подано класифікацію термінів-варіантів. З'ясовано особливості семантики синтаксичних термінів із близьким значенням.

К л ю ч о в і с л о в а : термінологія, синтаксична термінологія, варіантність, синонімія, концепційна синонімія (квазісинонімія).

Дослідницькі пріоритети в мовознавстві ХХІ ст. спричинюють перегляд традиційних положень про природу мовних одиниць. Відтак розуміння того, що мова є знаковою системою, покликаною виражати результати пізнавальної діяльності людей, закріплювати та зберігати суспільний досвід, зумовило необхідність розглядати людину в мові, а мову як засіб розуміння (пізнання) людини. На сьогодні показником еволюції наукового мислення, що визначає розвиток усіх сфер та галузей життя, є формування та “удосконалення” термінологій.

Сучасна наукова парадигма в термінознавчих пошуках дозволяє виявити об'єктивно наявні взаємозв'язки між буденним (звичайним) та абстрактно-логічним знанням, між наївною та науковою картинами світу, проаналізувати виникнення та еволюцію спеціального знання в широкому контексті, з'ясувати причини та механізми динамічних процесів у сфері професійної номінації з урахуванням змінюваних когнітивно-комунікативних потреб людей [5, с. 14–15].

Мова науки – це складна динамічна система, якій притаманний неперервний розвиток поняттєвого апарату, і, відповідно, варіативність мовних засобів, а також швидкі темпи пристосування до змінюваних умов функціонування термінів. Проблемі варіативності в термінології присвячено низку праць К. Я. Авербуха, Л. А. Булаховського, Г. Й. Винокура, І. І. Ворони, Г. А. Іванової, І. М. Кочан, Т. В. Михайлової, В. М. Молодця, С. Є. Нікітіної, Е. В. Неженець,

О. І. ВАСЕЦЬКА, 2017

О. І. Нечитайло, Л. О. Симоненко, О. В. Суперанської, О. О. Тараненка, А. В. Ткач, Г. А. Уфимцевої та інших дослідників.

Останні досягнення мовознавчої науки засвідчують, що синонімія перебуває в площині семантичної варіантності, а традиційну варіантність визнають формальним виявом більш загальної категорії варіантності. Тож фіксуємо, що в метамові варіантології є термінологічні збіги термінів на позначення загальної властивості мовної системи (*варіантність*) та на позначення показника формального розрізнення тотожних за значенням одиниць (*власне варіантність*), а це, своєю чергою, потребує упорядкування.

У зв'язку з тим, що абсолютна тотожність значень мовних одиниць є “умовною”, абсолютно тотожними термінами, на нашу думку, є такі, що відрізняються формально (формальною структурою). Їх називаємо дублетами, тобто мовними одиницями, що мають спільну предметно-логічну співвіднесеність та заміщують одна одну без особливих втрат. Отже, на позначення загального явища використовуємо термін *варіантність*, а його гіпонімами вважаємо *синонімію* та *дублетність* (*формальну варіантність*).

Попри існування низки класифікацій, сформованих на основі традиційного поділу термінів із тотожним та / або близьким змістом на абсолютні (“зміст яких тотожний” [12, с. 22]) та відносні (“значення яких збігаються частково” [там само]), зокрема А. В. Лемова, А. В. Іванова, Г. А. Іванової, С. В. Гриньова-Гриневича та ін.), досі відсутньою є така, що об'єднує декілька підходів в аналізі досліджуваних явищ.

Так, на нашу думку, класифікація термінів із тотожним та близьким значенням на основі структурно-семантичного та когнітивно-дискурсивного підходів найповніше враховує семантичні та гносеологічні різновиди термінологічних одиниць. У межах цієї класифікації розрізняємо семантичну варіантність, а також формальну варіантність. Виявом семантичної варіантності є сигніфікативні (поняттеві) синоніми та терміни-квазісиноніми. Формальна варіантність представлена такими різновидами дублетів: словотвірними, або морфоваріантами, структурними, правописними, етимологічними, акцентуаційними, абрєвіатурними та символічними.

У зв'язку з тим, що розвиток термінології синтаксису має переважно стихійний характер, і, отже, у словниках відсутня частина термінів через неусталеність їхніх потрактувань, важливим завданням постає структурування одиниць. Підтвердженням цього є те, що сучасна синтаксична термінологія розширює свої межі за рахунок таких підрозділів, як семантичний, комунікативний, експресивний, генеративний, комунікативно-прагматичний синтаксис тощо [17, с. 123].

Зважаючи на це, зазначимо, що в терміносистемі синтаксису особливе місце займає семантичне варіювання, представлене концепційними синонімами (квазісинонімами), яким притаманні тотожність денотата та відмінність сигніфікативного значення й прагматичних характеристик [Там само]. Ці одиниці позначають той самий феномен у різних наукових напрямках, школах, концепціях, теоріях і т. ін. [10, с. 185 – 186].

У термінознавстві паралельно з терміном *квазісинонім* (Г. А. Іванова) послуговуються терміном *концептуальний синонім* (А. В. Лемов [11, с. 153], О. І. Южакова [18, с. 219]). Уважаємо його невдалим, неправильно орієнтованим,

оскільки його внутрішня форма орієнтує номінацію на слово *концепт*. Зважаючи на те, що досліджуване явище пов'язане з називанням відносно близьких термінів у різних наукових школах, теоріях, концепціях, замість терміна *концептуальний синонім* використовуємо термін *концепційний синонім*, уважаючи його правильно орієнтованим, словотвірно пов'язаним із *концепцією*.

До квазісинонімів належать, на нашу думку, синтаксичні терміни *підмет – суб'єкт – актант – агенс – аргумент; присудок – предикат – рема; предикативне ядро – граматичне ядро – предикативна основа – граматичний центр – присудково-підметовий комплекс – головні члени речення – предикативний мінімум речення* тощо.

Метою статті є аргументація статусу термінів *обставина – сирконстант – детермінант – причеченнєвик – обставинний поширювач* як семантичних варіантів-квазісинонімів.

Для аналізу використовуємо такий алгоритм: 1) з'ясування дефініції термінів; 2) установлення належності терміна до наукової школи, теорії, концепції; 3) виявлення сигніфікативних розбіжностей досліджуваних терміноодиниць; 4) розкриття синтагматичних характеристик цих термінів.

Узагальнимо аналізовані терміни в Табл. 1.

Табл. 1.

Формальний синтаксис	Семантичний синтаксис	Авторська концепція
<i>Обставина</i>		<i>сирконстант</i> (Л. Теньєр); <i>поширювач речення</i> (В. В. Виноградов); <i>детермінант</i> (Н. Ю. Шведова); <i>причеченнєвик</i> (І. Р. Вихованець); <i>ад'юнкт</i> (у германістиці)
<i>Обставина місця</i>	<i>локальний детермінант</i>	<i>просторовий причеченнєвик</i> (І. Р. Вихованець); <i>сирконстант місця</i> (Л. Теньєр)
<i>Власне обставина місця</i>	<i>локатив</i>	
<i>Обставина напряму дії та стану</i>	<i>лімітатив, локатив, транзитив, директив, директив-фініш, директив-старт</i>	
<i>Обставина часу</i>	<i>темпоратив, термінатив, дименсив-потенсив</i>	<i>причеченнєвик з часовим значенням</i> (І. Р. Вихованець)
<i>Обставина мети</i>	<i>фінітив</i>	<i>причеченнєвик зі значенням мети</i> (І. Р. Вихованець)
<i>Обставина умови</i>	<i>кандитив</i>	<i>причеченнєвик зі значенням умови</i> (І. Р. Вихованець)
<i>Обставина наслідку</i>	<i>консеквентив</i>	<i>причеченнєвик зі значенням наслідку</i> (І. Р. Вихованець)

Термін *обставина* запроваджено в підручниках для середньої школи в 30-х рр. ХХ ст., а терміни *сирконстант*, *детермінант* та *причеченнєвик* є авторськими. Поява терміна *сирконстант* пов'язана з іменем Л. Теньєра; термін *детермінант* уперше в русистиці використала Н. Ю. Шведова, а термін *причеченнєвик* був запропонований І. Р. Вихованцем.

Обставину у формальному (структурно-семантичному синтаксисі) традиційно розуміють як “другорядний член речення, який називає умову, час, спосіб, міру, ознаку дії чи стану” [7, с. 109]; “другорядний член речення, який характеризує дію, процес, стан, ознаку або вказує на умови, за яких відбуваються подія чи явище” [2, с. 423]; “другорядний член речення, найбільш типовою функцією якого є позначення умов, в яких відбувається певна подія (зокрема, часу, місця, причини, мети, умови тощо)” [14, с. 422].

Термін *детермінант* (теж належить до структурно-семантичного синтаксису) визначено так: “вільна словоформа, що стоїть найчастіше на початку речення, граматично і за змістом пов’язана з усією наступною синтаксичною конструкцією – простим чи складним реченням. Детермінант – це другорядний член речення, що конкретизує висловлення” [4, с. 61]; “другорядні члени речення, які залежать не від окремого слова, а від граматичного центру речення у цілому і виражають обставинні значення” [1, с. 139]; “член речення, який поєднується з усім складом висловлення в цілому за допомогою синтаксичного зв’язку детермінації, який зовнішньо схожий на прилягання, однак не має прислівного характеру” [14, с. 116]; “автономний семантичний поширювач речення, зумовлений комунікативними потребами висловлення; член речення, що відноситься до всієї будови речення, поширює його загалом і не пов’язаний з окремим його членом” [8, с. 197].

Термін *сирконстант* у структурно-семантичному синтаксисі має такі тлумачення: “сирконстанти виражають обставини (часу, місця, способу і т. ін.), у яких розгортається процес” [16, с. 118]; “мисленнєві аналоги показників місця, часу, причини, умови і т. ін. певної ситуації, поняттєвим корелятом якої є предикатно-актантна рамка або пропозиція [14, с. 553]; “У семантичному синтаксисі аргумент (актант), що не входить до числа обов’язкових семантичних валентностей предиката: мисленнєвий аналог місця, часу, причини, умови тощо у структурі пропозиції, що репрезентує семантичну модель речення” [13, с. 109].

Термін *приреченнєвск*, або *приреченнєвий член речення*, був уведений до наукового обігу в межах функційного синтаксису І. Р. Вихованцем замість *детермінанта*, адже “прозора вказує на особливості другорядних членів речення, головну ознаку яких становить залежність не від окремого слова, а від речення” [3, с. 23], тобто є правильно орієнтованим.

Також на позначення власне цього члена речення використовують термін *поширювач речення* (В. В. Виноградов), хоч поняття “поширювач речення” ширше, адже до цього класу одиниць зараховують “слова або словоформи, що поширюють головні члени речення та які не належать до елементарного граматичного мінімуму речення, не становлять його предикативної основи” [8, Т. 3, с. 90]. Серед поширювачів речення виділяють і *обставини*, які називають *обставинними поширювачами*. Отже, термін *поширювач речення* та *обставинний поширювач* перебувають у гіперо-гіпонімних відношеннях.

Семантичним варіантом терміна *обставина* в семантичному синтаксисі є термін *ад’юнкт*, тобто “компонент предикатно-аргументної структури, який представляє різні обставини ситуації, фіксованої цією структурою, або факультативні валентності предиката. ... А. у германістиці поряд із більш уживаним – вільним членом речення, який поширює речення в цілому (те саме, що й детермінант). *Adjunct*” [14, с. 14].

Аналогічно до традиційного поняття *обставина*, терміни *сирконстант*, *ад'юнкт*, *детермінант*, *приреченнєвик* та *обставинний поширювач* мають спільний (дифузний) денотат, який, подібно до денотатів інших членів речення, потрактовуємо як “складник” речення. Сигніфікат зазначених одиниць також є властивістю цих елементів речення. Власне сигніфікативне значення і є розрізнювальним елементом, що дозволяє визначати терміни як квазісиноніми, або концепційні синоніми.

У межах структурно-семантичного синтаксису термін *обставина* позначає широкий клас об'єктів, які традиційно розрізняють за такими видами: *обставина місця*, *обставина часу*, *обставина мети*, *обставина умови*, *обставина наслідку*. Уважаємо за потрібне зіставити номінації різновидів *обставин* із термінами, якими послуговуються в дослідженнях синтаксису в інших аспектах.

Обставинам місця відповідають терміни *просторові приреченнєвики*, *сирконстанти місця*, *локальні детермінанти* (*локальні детермінантні обстави-ни*, *детермінанти з локативним значенням серед фонових детермінантів*), а також терміни *лімітатив*, *локатив*, *транзитив*, *директив*, *директив-фініш* та *директив-старт*.

Обстави́ни місця мають таку саму семантику, як *просторові приреченнє-вики*, *локальні детермінанти* (А. П. Загнітко вирізняє цей тип детермінантів серед фонових детермінантів) та *сирконстанти місця*.

Загалом же *обстави́ни місця* мають два різновиди: власне *обстави́ни місця*, які вказують на розташування у просторі, на певній площині дії або стану, а також *обстави́ни на́пряму дії або стану*, що визначають конкретне місце в просторі, де локалізується дія чи стан [15, с. 211, 213]. Спільність значення відтінків цих одиниць на позначення різновидів (традиційних) *обставин* корелює з номінаціями, вживаними на позначення компонентів семантико-синтаксичної структури речення. Відтак, *власне обстави́ни місця* за значенням збігаються із *локативом*, а термін *обстави́ни на́пряму дії та стану* вміщує значення термінів *лімітатив*, *локатив*, *транзитив*, *директив*, *директив-фініш*, *директив-старт*.

Пор.: функцією *обставин на́пряму дії або стану* є те, що “вони конкретизують місце в просторі, де постійно або тимчасово локалізується дія або стан, *обстави́ни* зі значенням *на́пряму* називають кінцеву (*куди?*), вихідну (*звідки?*) точку поширення дії чи стану або ж виражають шлях дії-руху (*яким шляхом?*)” [15, с. 213]; “Локатив (лат. (casus) locativus – місцевий) – компонент у семантико-синтаксичній структурі речення зі значенням місцезнаходження; назва відмінка місцезнаходження; денотативна роль сирконстантного типу; або актантного типу за умови валентної зумовленості” [8, Т. 2, с. 160]; “Директив (англ. directive від середньолат. directives – скерований, упроваджений від dirigo – керую, направляю) – компонент, що виражає напрям руху орієнтованої дії або стану предмета; денотативна роль просторового аргумента (сирконстанта, за Люсьєном Теньєром), що виражає напрям руху” [8, Т. 1, с. 204]; “Директив-старт (англ. directive від лат. dirigo – керую, направляю й англ. start) – денотативна роль просторового аргумента (сирконстанта, за Люсьєном Теньєром), що виражає вихідну точку, відправний пункт на́пряму руху” [8, Т. 1, с. 205]; “Директив-фініш (англ. directive від лат. dirigo – керую, направляю й англ. finish – закінчення) – денотативна роль просторового аргументу (сирконстанта,

за Л. Теньером), що виражає кінцевий пункт напряму руху” [8, Т. 1, с. 205]; “Транзитив (лат. *transitus* – переміщення) / Траса – компонент семантико-синтаксичної структури речення на позначення шляху руху (Нар. тв.), денотативна роль сирконстантного просторового типу; простір між стартом і фінішем, що частково або повністю долається в русі” [8, Т. 4, с. 57]; “Лімітатив (лат. – межа, рубіж) – 1) один з аспектуальних показників, що позначає згорнуту інформачію, перетворену в обмежений відрізок; 2) компонент у семантико-синтаксичній структурі речення на позначення сфери, обсягів реалізації ознаки; денотативна роль сирконстантного просторового типу; межі простору, сфери реалізації певної ознаки” [8, Т. 2, с. 137]. Виходячи із зазначеного вище, можемо останню групу одиниць розглядати як такі, що перебувають одночасно і в синонімічних відношеннях, і в гіперо-гіпонімічних.

Окремо додамо, що на позначення “вільних синтаксичних форм, які поширюють предикативний мінімум”, Г. О. Золотова вважає точнішим термін *ситуанти*, запропонований П. Адамцем та В. Грабе, ніж недостатньо інформативний термін *детермінант* [9, с. 105].

Терміну *обставини часу* у потрактуванні І. Р. Вихованця відповідають одиниці *приреченнєвіки з часовим значенням*, а також терміни семантичного синтаксису *темпоратив*, *термінатив*, *дименсив-потенсив*. Зіставлення двох перших одиниць свідчить про процес становлення синтаксичної терміносистеми, адже такі терміни не відрізняються в семантичному плані.

Другорядні члени речень *обставини часу* мають власну внутрішню семантичну диференціацію, співвіднесену зі значеннями одиниць *темпоратив*, *термінатив* та *дименсив-потенсив* (терміни семантичного синтаксису). Відповідно, вказівку на час дії містить термін *темпоратив*, під яким розуміють “мисленнєвий аналог часових параметрів ситуації, один з компонентів (ад’юнктив) у структурі пропозиції або предикатно-аргументній структурі. *Temporative*” [14, с. 604]. Подібно до терміна *обставини часу*, який має значення ‘тривалість дії’, одиниця *дименсив-потенсив* є сирконстантом часу, що означає “часовий відрізок, протягом якого триває дія або стан – як результат названої дієсловом події” [8, Т. 1, с. 203 – 204]. Окрім цього, значення ‘початку чи завершеності дії’ обставин часу передає термін *термінатив*, тобто “1) темпоральний сирконстант; одна з трьох логічно можливих фаз ситуації, що позначає завершення, виконання дії, її кінець” [8, Т. 4, с. 35].

Термін *обставини мети* виражає призначення дії або стану, співвідноситься зі змістом одиниць *приреченнєвік зі значенням мети* та *фінітив* (фіналь) (термін семантичного синтаксису), який означає “мисленнєвий аналог мети, призначення дії, один з ад’юнктив у структурі пропозиції або предикатно-аргументній структурі” [14, с. 632]; “компонент семантико-синтаксичної структури речення зі значенням мети, призначення дії; денотативна роль сирконстантного каузального типу” [8, Т. 4, с. 81].

Інший приклад концепційних синонімів серед обставин входить до ряду *обставини умови – приреченнєвік зі значенням умови – кандитив*. Традиційно обставини умови визначають умови, за яких відбуваються певні дії, таку саму семантику мають і інші представники цього ряду. Термін *приреченнєвік зі значенням умови* прямо вказує на особливості цього різновиду компонентів речення, а термін *кандитив*, запозичений з англійської мови, свідчить про

належність до семантичного синтаксису, адже це “денотативна роль сирконстантного типу, умова” [Там само, Т. 2, с. 11].

Серед обставин також виділяємо ряд квазісинонімів: *обставина наслідку – приреченнєвик зі значенням наслідку – консеквентив*. Значення ‘наслідок предикативної ознаки’ має кожен із цих термінів, однак *обставина наслідку* представник традиційної терміносистеми синтаксису, *приреченнєвик зі значенням наслідку* – авторський термін, а одиниця *консеквентив* належить до семантичного синтаксису, адже є денотативною роллю “сирконстантного каузального типу або власне-наслідку” [Там само, Т. 2, с. 85].

На основі спільної семантики терміни *обставини міри і ступеня, дименсив та потенсив* зараховуємо до ряду квазісинонімів. Так, *обставини міри і ступеня* – другорядні члени речення, які характеризують дії та ознаки щодо міри їхньої інтенсивності та вияву. Ці одиниці мають два різновиди, значення яких суголосні з термінами *потенсив* та *дименсив*. Зокрема *обставини міри і ступеня* виражають інтенсивність дії, ознаки кількісною вказівкою на міру або ступінь їхнього вияву, а також вказують на кількісне вираження дії, стану чи ознаки в реченнях, у яких ідеться про позначення ваги, розміру, відстані, вартості тощо [15, с. 209 – 210]. Так, *потенсив* (лат. *potential* – сила, змога, міць) – це “компонент у семантико-синтаксичній структурі речення на позначення потенційної дії, стану в модально-каузативних конструкціях; денотативна роль сирконстантного типу, модальна або кількісна характеристика потенційної дії” [8, Т. 3, с. 87]. *Дименсив*, своєю чергою, є “характеризувальним сирконстантом на позначення кількісної характеристики дії (міра / ступінь)” [Там само, Т. 1, с. 203].

Отже, у лінгвістичній літературі відсутня єдність у розуміннях природи обставин, а це свідчить про функціонування низки термінів на позначення цього поняття. Враховуючи різні підходи до вивчення особливостей такого члена речення, і, відповідно, наявність дифузного денотата та спільність сигніфікативних значень, терміни *обставина, сирконстант, ад’юнкт, детермінант, приреченнєвик* та *обставинний поширювач* вважаємо квазісинонімами. Окрім цього, спільність відтінків значень термінів на позначення різновидів (традиційних) обставин корелює з термінами, які використовують на позначення компонентів семантико-синтаксичної структури речення, що й дозволяє тлумачити їх як концепційні синоніми.

1. *Вихованець І. Р.* Детермінантні члени речення / І. Р. Вихованець // Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін.]. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 139.
2. *Вихованець І. Р.* Обставина / І. Р. Вихованець // Українська мова : Енциклопедія / [редкол. : В. М. Русанівський (співголова), О. О. Тараненко (співголова), М. П. Зяблюк та ін.]. – К. : Вид-во “Укр. енцикл.” ім. М. П. Бажана, 2004. – С. 423.
3. *Вихованець І. Р.* Студії про члени речення: приреченнєвики / І. Р. Вихованець // Українська мова. – 2005. – № 2. – С. 22 – 27.
4. *Ганич Д. І.* Словник лінгвістичних термінів / Д. І. Ганич, І. С. Олійник. – К. : Вища школа, 1985. – 360 с.
5. *Голованова Е. И.* Когнитивное терминоведение: проблематика, инструментарий, направления и перспективы развития / Е. И. Голованова // Вестник Челябинского гос. ун-та. Филология. Искусствоведение. – 2013. – № 24

- (315). – Вып. 82. – С. 13 – 18. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/kognitivnoe-terminovedenie-problematika-instrumentariy-napravleniya-i-perspektivy-gazvitiya>
6. *Гуйванюк Н. В.* Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць : [монографія] / Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 1999. – 336 с.
 7. *Єрмоленко С. Я.* Українська мова: короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / С. Я. Єрмоленко, С. П. Бибик, О. Г. Тодор. – К. : Либідь, 2001. – 222 с.
 8. *Загнітко А. П.* Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни : у 4 т. / А. П. Загнітко. – Донецьк : ДонНУ, 2012. – Т. 1. : А – Й – 401 с. ; Т. 2. : К – О – 349 с. ; Т. 3. : П – С – 426 с. ; Т. 4. : Т – Я – 387 с.
 9. *Золотова Г. А.* Очерк функционального синтаксиса русского языка / Г. А. Золотова. – М. : Наука, 1973. – 352 с.
 10. *Иванова Г. А.* О семантической эквивалентности терминологических единиц (на материале метаязыка лингвистики) / Г. А. Иванова // Терминология и знание. Материалы II Международного симпозиума (Москва, 21-22 мая 2010 г.) / Отв. ред. С. Д. Шелов. – М. : Издательский центр “Азбуковник”, 2010. – С. 181 – 191.
 11. *Лемов А. В.* Система, структура и функционирование научного термина (на материале русской лингвистической терминологии) : дисс. ... д-ра филол. наук : спец. 10.02.01 / А. В. Лемов. – Саранск : Изд-во Мордовского ун-та, 2000. – 359 с.
 12. *Лотте Д. С.* Основы построения научно-технической терминологии: Вопросы теории и методики. – М. : Изд-во АН СССР, 1961. – 158 с.
 13. *Мартинюк А. П.* Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики / А. П. Мартинюк. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 196 с.
 14. *Селіванова О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2006. – 716 с.
 15. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис / [за заг. ред. І. К. Білодіда]. – К. : Наукова думка, 1972. – 516 с.
 16. *Теньер Л.* Основы структурного синтаксиса / Л. Теньер; [пер. с франц. : И. М. Богуславского, Л. И. Лухт, Б. П. Нарумова, С. Л. Сахно; редкол. : Г. В. Степанов (пред.) и др.; вступ. ст. и общ. ред. В. Г. Гака]. – М. : Прогресс, 1988. – 656 с.
 17. *Чернобров Ю. А.* Синтаксичний термін як об'єкт дослідження в українському історичному термінознавстві / Ю. А. Чернобров // Термінологічний вісник. – 2013. – Вип. 2 (1). – С. 122 – 128.
 18. *Южакова О. І.* Сучасний стан термінології холодильної техніки / О. І. Южакова // Наукові праці. Серія: Філологія. Мовознавство : науково-методичний журнал, 2009. – Т. 105. – Вип. 92. – С. 150 – 154.

О. І. Vasetska

CONCEPTUAL SYNONYMY IN SYNTACTIC TERMINOLOGY: SEMANTIC VARIATIONS OF THE TERM ОБСТАВИНА

The article analyses the phenomenon of the conceptual synonymy on the example of such terms as modifier, adjunct, determinant etc. The classification of the terminological variants is examined. The features of the semantics of syntactical terms with similar meaning are clarified.

К e y w o r d s : terminology, syntactical terminology, variance, synonymy, conceptual synonymy (quasi-synonymy).